

Újfajta szerepben – az első (fény)képek a szabadkai hírlapokban (1891–1919)

Az első sajtóillusztrációkat közlő lapok Szabadkán a 19. század utolsó évtizedében jelentek meg. A Szabadság melléklapjaként terjesztett Vasárnap 1891 és 1892 között adott közre illusztrált tartalmakat, míg az Achilles testgyakorlási versenylap 1892-ben mutatott be első ízben nyomtatott fényképeket. Az 1890-es évektől kezdődően a város sajtóélete fokozatosan bővült. A széles körű és színes repertoárt kínáló kiadványok jellemzően azonos szerkesztési sémát alkalmaztak. A lapszámokat vezércikk nyitotta, ezt tárcák és rövidhír rovatok követték, majd több oldalt is megtöltő hirdetések zárták. Újdonságként a hírlapokban a vizuális kommunikáció eszközei – rajzok és fényképek – is elkezdtek feltűnni. A kutatás a szabadkai napi- és hetilapok – többek között a Bácskai Ellenőr, a Szabadkai Közlöny, a Szabadkai Hírlap, a Bácskai Szemle, a Szabadka és Vidéke, a Bácskai Hírlap, az Igaz Szó, a Szabadkai Friss Ujság, a Bácsmegyei Napló, Bácskai Napló és a Hétfői Ujság – 1891 és 1919 között megjelent számaiban fellelhető grafikai elemek számbavételére vállalkozik. Célja a (fény)képhasználat sajtóbeli funkcióinak feltárása, valamint a különböző sajtóillusztrálási formák meghonosodásának és elterjedésének korai szakaszába való betekintés.

Kulcsszavak: sajtótörténet, fényképhasználat, hírlap, Szabadka, 19. század vége és 20. század eleje

In a new role – the first (photo)images in Szabadka (Subotica) newspapers or magazines (1891–1919)

The first newspapers which published press illustrations appeared in Szabadka in the last decade of the 19th century. Vasárnap, the supplement of the paper Szabadság contributed illustrated content between 1891 and 1892, while the Achilles physical training and competition page presented printed photographs for the first time in 1892. Beginning with the 1890s, the city's press life gradually expanded. Publications offering a wide and colorful repertoire typically used the same editorial scheme. The issues opened with editorials, followed by feuilletons and short news columns, and then closed with advertisements that filled several pages. As a novelty, visual communication tools – drawings and photographs – also began to appear in newspapers. The research intends to identify graphic elements found in the issues of Szabadka's daily and weekly newspapers – including Bácskai Ellenőr, Szabadkai Közlöny, Szabadkai Hírlap, Bácskai Szemle, Szabadka és Vidéke, Bácskai Hírlap, Igaz Szó, Szabadkai Friss Ujság, Bácsmegyei Napló, Bácskai Napló and Hétfői Ujság – published between 1891 and 1919. Its aim is to explore the functions of (photo)image use in journalism, and to gain insight into the early stages of the establishment and spread of various forms of press illustration.

Keywords: press history, use of photographs, newspaper or magazines, Szabadka (Subotica), late 19th and early 20th century